

KVVY

VUOSIKERTOMUS 2016
JULKINEN

Jukka Mattila 2017

Kirjenro 558/17

SISÄLTÖ

1.	VUOSIKATSAUS 2016.....	1
2.	YHDISTYKSEN TOIMINTA	4
2.1	Toiminnan perusta	4
2.2	Yhdistyksen kokoukset	4
2.3	Jäsenet ja jäsenmaksut.....	5
2.4	Hallitus ja työvaliokunta	8
2.5	Tilien ja hallinnon tarkastajat.....	8
2.6	Toimisto ja yhteystiedot	9
2.7	Henkilökunta.....	9
2.8	Henkilöstön osallistuminen koulutuksiin.....	11
3.	YLEISHYÖDYLLINEN YHDISTYSTOIMINTA.....	11
3.1	Hankkeet.....	11
3.1.1.	Haja-asutusalueiden jätevesineuvonta (Haja-apu –hankkeet).....	11
3.1.2.	Vauhtia vesienhoitoon -hanke.....	13
3.1.3.	Kala- ja virtavesihankkeet.....	17
3.1.4.	Tulevat hankkeet.....	17
3.2	Suomen vesiensuojeluyhdistysten liitto ry.....	18
3.3	Tiedotus, neuvonta ja koulutus.....	20
3.4	Asiantuntija ja luottamustehtävät	20
4.	PALVELULIIKETOIMINTA.....	21
4.1	Laboratorio	21
4.1.1.	Palvelut.....	21
4.1.2.	Toiminta.....	22
4.1.3.	Laadunvalvonta.....	23
4.2	Vesiosasto: Vesistötkimukset	24
4.2.1.	Palvelut.....	24
4.2.2.	Vesistötkimukset ja tarkkailut	24
4.2.3.	Julkaisut, raportit, lupahakemukset ja tarkkailuohjelmat	24
4.3	Vesiosasto: Jätevesitutkimukset	25
4.3.1.	Palvelut.....	25
4.3.2.	Puhdistamotarkkailut	25
4.3.3.	Julkaisut, raportit, lupahakemukset ja tarkkailuohjelmat	26
4.4	Kalaosasto.....	26
4.4.1.	Palvelut.....	26
4.4.2.	Kalataloudelliset tarkkailut	26
4.4.3.	Pohjaeläintarkkailut	27
4.4.4.	Julkaisut, raportit, lupahakemukset ja tarkkailuohjelmat	27
5.	YHDISTYKSEN TALOUS	28

KVVY

VUOSIKERTOMUS 2016

1. VUOSIKATSAUS 2016

Yhdistyksemme tärkein pääoma on työhönsä sitoutunut ja motivoitunut henkilöstö, jolla on erinomainen tietotaito ja korkealaatuinen toimintaympäristö. Vuoden 2016 aikana viimeistelimme ja otimme käyttöön strategioitamme niin palveluliiketoiminnan kuin yleishyödyllisen yhdistystoiminnan puolella. Ajankohta ja yhteiskunnallinen tilanne huomioon ottaen, toimintamme ympäristö- ja yhteiskuntavastuu ovat nousseet entistäkin korostetummin esiin. Yhdistystoiminnassa tulemme keskittymään entistä enemmän vesientilaa parantaviin hankkeisiin ja niitä tukevaan neuvontatyöhön. Palveluliiketoiminnassa tavoitteemme ovat laadukkaat suomalaiset, alueellisesti kattavat ja monipuoliset tutkimus- ja laboratoriopalvelut. Haluamme, että toimintamme on korkeatasoista ja auttaa jäsenistöämme sekä asiakkaitamme että yhteistyökumppaneitamme heidän työssään niin hyvin kuin mahdollista. Ja sitä vartenhan yhdistyksemme on vuonna 1961 perustettu.

Vuonna 2016 palvelimme asiakkaitamme viidessä toimipisteessämme Tampereella, Hämeenlinnassa, Porissa, Raumalla ja Sastamalassa. Lisäksi palvelimme asiakkaitamme yhteistyökumppaneidemme kautta maanlaajuisestikin. Palveluiden monipuolisuus ja toisaalta jatkuva toiminnan kehittäminen ovat mahdollistaneet myös liikevaihtomme suotuisan kehittymisen. Vuoden 2016 aikana joukkoomme liittyi lisäksi yksi uusi elintarvikealan yksityinen laboratorio, sen toiminnot ja henkilöstö.

Uskomme tulevaisuuteen, vaikka erityisesti palveluliiketoiminnan puolella onkin ollut viime vuosien ajan kilpailullisesti erittäin tiukka tilanne ja ainakin laboratorioanalyysien hintatason osalta "sotatila". Erilaiset ja eritasoiset toimijat hakevat kilpailutuksissa nykyisin markkinaosuuksia alle omakustannehintojen. Monipuolisten ja henkilökohtaisten palveluidemme arvostus on kuitenkin vuoden aikana selvästi lisääntynyt. Asiakkaita on siirtynyt näiltä markkinoiden halvimmilta toimijoilta KVVY:n palvelutoiminnan asiakkaiksi. Oleellinen kysymys onkin, mitä palvelut hinnanmuodostuksen lisäksi sisältävät? Tuskin kukaan meistä autokaupassakaan vaatii ehdottomasti markkinoiden halvinta autoa. Me kaikki tiedostamme mitä tämä käytännössä tarkoittaa. KVVY:n palvelutoiminnan arvot ovat: asiakaslähtöisyys, asiantuntevuus, luotettavuus ja puolueettomuus. Arvojen toteuttaminen vaatii työhönsä sitoutunutta ja motivoitunutta henkilöstöä sekä erinomaisia välineitä töiden suorittamiseen. Jatkuva toiminnan kehittäminen ja uusien mahdollisuuksien tarkastelu ovat palvelutoimintamme elinehto.

Yhdistyksemme ja sen säännöissä kuvattu toiminnan tarkoitus ovat meille sydämen asia. Vuonna 2016 yleishyödyllinen yhdistystoimintamme koki merkittävän kirkastuksen. Olimme jo useamman vuoden ajan valmistelleet isoa hanketta vesienkunnostusneuvontaan keskittyen. Loppukesällä saimme rahoitushakemukseemme vihreää valoa ja hanke aloitettiin saman tien elokuussa Vesiviestitempauksella. Tässä tempauksessa melottiin Kokemäenjoen yläjuoksulta aina sen alajuoksulle ja Porin saaristoon asti. Matkan aikana pysähdyttiin koululle antamassa ympäristökasvatusta vesiympäristöön liittyvistä asioista. Hanke sai suuren suosion etenkin paikallisesti ja osoitti myös ympäristökasva-

tuksen tärkeän merkityksen yhdistyksen työssä. Tätä työtä tulemme jatkamaan tulevina vuosina ja tähän työhön tarvitsemme jäsenistömme tukea.

Kuvassa on esitetty tiivistetysti KVVY:n yhdistystoiminnan strategia, jonka toteuttaminen aloitettiin menestyksellisesti vuoden 2016 aikana. Tarvetta yhdistystoimintamme strategian mukaiselle työlle on todella paljon ja sillä työllä voimme vaikuttaa ympäristön ja vesientilan parantamiseen. (Kuva: Hankevastaava FM Satu Heino)

Mitä tulevaisuus ja jo kuluva vuosi sitten tuo tullessaan? Entistä selvemmin on nähtävissä, että ainakin palveluliiketoimintamme täytyy yhtiöittää ja toisaalta yhdistystoimintamme täytyy palvella uutta strategiaamme erittäin hyvin. Palveluliiketoiminnan yhtiöittäminen on nähtävä sekä jäsenistön että nykyisten asiakkaidemme etuna. Yhtiöittämisen perusteena ovat nykyinen lainsäädäntö ja markkina-tilanne. Toimintamme läpinäkyvyys paranee monin tavoin ja toisaalta voimme paremmin varmistaa jäsenistömme sekä muiden asiakkaidemme kustannustehokkaat ja monipuoliset palvelut sekä palveluiden kehittämisen pitkälle tulevaisuuteen. Yhdistyksemme tulee omistamaan palvelutoimintayhtiön ja määrittämään toimintojen tavoitteet. Näihin välttämättömiin muutoksiin olemme jo varautuneet ja ne tulevat kuulumaan jo vuoden 2018 toimintasuunnitelmaan. Toiminnassamme tulemme korostamaan suomalaisia korkealaatuisia tutkimuspalveluita sekä niiden alueellista ja yhteiskunnallista merkitystä.

Sääntöjensä mukaisesti yhdistyksen tarkoituksena on edistää vesien- ja ympäristönsuojelua sekä –hoitoa. Yhdistys kokoaa vesien- ja ympäristönsuojelusta sekä –hoidosta kiinnostuneet keskitettyyn ja yhtenäiseen ympäristönsuojelu- ja –hoitotyöhön, yhtenäistää ja toteuttaa tutkimuksia sekä laatii selvityksiä. Yhdistys neuvoo ja ohjaa, antaa lausuntoja ja tietoja ja pyrkii ehkäisemään ristiriitoja vesien- ja ympäristönsuojeluun sekä –hoitoon liittyvissä kysymyksissä. Oleellinen osa toimintaa on valitus-, tiedotus- ja koulutus- sekä kehittämistoiminta ja yhteyksien ylläpitäminen viranomaisiin, tutkimuslaitoksiin ja järjestöihin. Yhdistyksen palvelutoiminnan tavoitteena on hyvä ja kustannustehokas palvelu, vireä yhdistystoiminta sekä motivoitunut ja työssään viihtyvä henkilöstö. Yhdistyksen ja sen toiminnan perusarvot ovat asiantuntevuus, luotettavuus ja puolueettomuus ja lisäksi palveluliiketoiminnassa arvoihimme sisältyy edellä mainittujen lisäksi asiakaslähtöisyys.

Virtavesien ja taimenkantojen kunnostukseen liittyen, KVVY on järjestänyt viime vuosina useita tempauksia yhteistyössä kuntien, toiminnanharjoittajien ja ELY –keskuksen kalatalousvastaavien kanssa. Käytännössä kunnostetaan esim. taimenille elintärkeitä kutusoraikkoja ja kuvassa on tämä toimenpide juuri käynnissä.

Kuvassa vedenpuhdistusaineen ruiskutusta Pirkkalan Vähäjärveen on suorittamassa Ympäristö Ojansuut Oy syksyllä 2016. Vesien ja ainakin pienempien järvien tilaa voidaan parantaa nopeasti käyttämällä vedenpuhdistusaineita rehevyyden hillitsemisessä ja rehevyyttä ylläpitävän veden fosforin saostamisessa. Kemiallisten kunnostusmenetelmien käyttämisessä ja kehittämisessä KVVY on ollut yksi suomalaisista uranuurtajista jo useiden vuosikymmenten ajan.

2. YHDISTYKSEN TOIMINTA

2.1 Toiminnan perusta

Yhdistyksen toiminta perustuu yhdistyksen sääntöihin. Yhdistyksen toimintaan kuuluu sekä yleishyödyllistä yhdistystoimintaa että monipuolista ja laaja-alaista palveluliiketoimintaa. Yhdistyksen säännöt ovat luettavissa yhdistyksen internetsivuilta osoitteesta www.kvvy.fi.

Yhdistyksen toiminnan perustarkoituksena on vesiensuojelun edistäminen toiminta-alueellaan. Toimintansa tarkoituksen toteuttamiseksi:

- 1) yhdistys pyrkii kokoamaan alueensa vesiensuojelusta ja käytöstä kiinnostuneet keskitettyyn ja yhtenäiseen vesiensuojelutyöhön
- 2) kokoaa saatavissa olevia tietoja, laatii selvityksiä vesien tilasta ja suojelutoimenpiteiden tuloksista sekä antaa tarvittaessa näitä koskevia lausuntoja
- 3) toimittaa tutkimuksia vesistöä likaavien tekijöiden selvittämiseksi
- 4) harjoittaa vesiensuojelun tarkoituksperiä ja erilaisia jätevesien puhdistusmenetelmiä koskevaa valistustyötä
- 5) tekee esityksiä epäkohtien poistamiseksi
- 6) pyrkii ehkäisemään ristiriitojen syntymistä alueensa vesiensuojelua koskevissa kysymyksissä

Lisäksi yhdistys ylläpitää yhteyttä viranomaisiin sekä alan muihin yhdistyksiin.

2.2 Yhdistyksen kokoukset

Sääntöjensä mukaisesti yhdistys järjestää vuosittain yhden vuosikokouksen toukokuun loppuun mennessä.

Vuonna 2016 yhdistyksen jäsenistön sääntömääräinen vuosikokous järjestettiin torstaina 26.5.2016 klo 13:00 Porissa ja kokouspaikkana toimi Teknologikeskus Pripoli, Tiedepuisto 4 (K-rakennus, kokoustila Ajatus). Kokouksessa oli edustettuina 55 % yhdistyksemme kokonaisuäänimäärästä.

Kokouksen aluksi Porin kaupungin Ympäristöviraston ympäristöjohtaja Matti Lankiniemi toivotti kokousvieraat tervetulleiksi ja esitteli Ympäristöviraston toimintaa. Virallisen kokouksen jälkeen kokousvieraille esiteltiin KVVY:n yhdistystoiminnan strategiaa sekä KVVY -Porilabin toimintaa ja toimitiloja.

2.3 Jäsenet ja jäsenmaksut

Vuoden 2016 lopussa yhdistyksen jäsenistöön kuuluvien kuntien, teollisuuslaitosten sekä muiden jäsenten edustukset yhdistyksessämme olivat seuraavat:

KUNNAT:

Akaan kaupunki
Forssan kaupunki
Harjavallan kaupunki
Hattulan kunta
Honkajoen kunta
Huittisten kaupunki
Humppilan kunta
Hämeenkyrön kunta
Hämeenlinnan kaupunki
Ikaalisten kaupunki
Janakkalan kunta
Jokioisten kunta
Juupajoen kunta
Jämijärven kunta
Kangasalan kunta
Kankaanpään kaupunki
Karvian kunta
Keuruun kaupunki
Kihniön kunta
Kokemäen kaupunki
Lempäälän kunta
Loimaan kaupunki
Lopen kunta
Merikarvian kunta
Multian kunta
Mänttä-Vilppula kaupunki
Nakkilan kunta
Nokian kaupunki
Oriveden kaupunki
Parkanon kaupunki
Pirkkalan kunta
Pomarkun kunta
Porin kaupunki
Punkalaitumen kunta
Pälkäneen kunta
Ruoveden kunta
Sastamalan kaupunki
Siikaisten kunta
Tammelan kunta
Tampereen kaupunki
Ulvilan kaupunki
Urjalan kunta
Valkeakosken kaupunki
Vesilahden kunta
Virtain kaupunki

Ylöjärven kaupunki
Ypäjän kunta
Ähtärin Kaupunki

TEOLLISUUS:

Aurajoki Oy
Boliden Harjavalta Oy
Corenso United Oy Ltd./Porin kartonkitehdas
Dragon Mining Oy/ Vammalan rikastamo
Elenia Lämpö Oy / Vanajan voimalaitos
Envor Biotech Oy
Finnamyl Oy
Fortum Power and Heat Oy, Meri-Porin voimalaitos
Genencor International Oy, Jokioisten tehdas
HKScan Finland Oy, Mellilän tuotantolaitos
Huntsman P&A Finland Oy
Hämeenlinnan osuusmeijeri
Kekkilä Oy / Parkanon tehdas
Kemira Chemicals Oy
Kemira Oyj, Harjavallan tehtaot
Kiertokapula Oy
Kyröskosken Voima Oy
Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy / Kiimassuon kaatopaikka
Luvata Pori Oy
Metsä Board Kyro
Metsä Board Tako
Metsä-Group, Mäntän tehdas
MP-Maustepalvelu Oy
Norilsk Nickel Harjavalta Oy
Pintos Oy
Pirkanmaan Jätehuolto Oy
PVO-Lämpövoima Oy/Tahkoluodon voimalaitos
Rantasen Nahkajalostamo Ky
Saarioinen Oy / Pääkonttori
SCA Hygiene Products, Nokia
SSAB Europe Hämeenlinnan tehdas
Stena Recycling Oy
Suominen Kuitukankaat Oy
Tervakoski Oy
UPM-Kymmene Oyj, Tervasaari
Vapo Oy/Asiakasalue lounas/Parkanon aluetoimisto
Yara Suomi Oy Harjavalta

MUUT JÄSENET

Aimalan-Hauralan kalastuskunta
Eerikkilän urheiluopisto
Hankaveden kalastuskunta
Hauhon kalastusalue
Heinun vesiosakaskunta (ent kalastuskunta)
Hulauden osakaskunta (ent. kalastuskunta)
Humuspehtoori Oy

Hämeen ammatillisen korkeakoulutuksen ky / Mustialan yksikkö
 Hämeen Kuljetus Oy
 Hämeenlinnan kalastusalue
 Insinööritoimisto Tapani Joensuu
 Insinööritoimisto TähtiRanta Oy
 Kiinteistö Oy Voionmaanranta / Voionmaan Opisto
 Koneyhtymä Hietikko & Raitaluoma
 Lopen kalastusalue
 Längelmäveden kalastusalue
 Mallinkaistenjärven suojeluyhdistys ry
 Näsijärven kalastusalue
 Ouluveden kalastuskunta
 Pirkanmaan kalatalouskeskus ry
 Pirkkalan kalastusalue
 ProAgria Etelä-Suomi (Pirkanmaa ja Häme)
 ProAgria (Satakunta)
 Sweco Ympäristö Oy (ent. Air-lx Ympäristö Oy)
 Taimen Oy
 Tammelan kalastusalue
 Tampereen Särkänniemi Oy
 Tarpianjoen kalastusalue
 Valajärven Suojeluyhdistys ry
 Vanajanselän kalastusalue
 Vanajavesikeskus
 Vihtori-Peltonen-Lihasulan säätiö
 Ylistenjärven vesi- ja kalastushoitoyhdistys ry
 Ympäristö Ojansuut Oy
 Ähtärin eteläinen osakaskunta

Vuoden 2016 aikana saimme yhdistykseemme viisi uutta jäsentä, jotka toivotimme lämpimästi tervetulleiksi yhteiseen työhömmе. Jäsenten kokonaismäärä oli vuoden 2016 lopulla 120 jäsentä (v. 2015: 115 jäsentä, v. 2014: 114 jäsentä, v. 2013, 112 jäsentä). Vuoden 2016 jäsenryhmittelyssä teimme pieniä muutoksia ja nykyisin jätehuolto-yhtiöt sijoittuivat teollisuusryhmään. Vuoden 2016 lopussa jäsenistössämme oli edustettuna kuntia 48 kpl, teollisuuslaitoksia 37 kpl ja muita toimijoita 35 kpl. Perusmaksuyksiköitä ja samalla äänimääriä kertyi vuonna 2016 yhteensä 11 111 yksikköä (v. 2015: 10 981 yksikköä, v. 2014: 10 721 yksikköä). Jäsenmaksuyksiköiden määrä nousi 1,2 % (kasvu v. 2015: 2,4 %) edelliseen vuoteen verrattuna. Perusmaksuyksikköä kohti jäsenmaksu oli edelleen 12,00 €.

Perusmaksuyksiköt jakautuivat eri jäsenryhmien kesken vuonna 2016 seuraavasti:

Kunnat:	8570 (v. 2015: 8550, v. 2014: 8510)
Teollisuus:	2245 (v. 2015: 2045, v. 2014: 1825)
Muut jäsenet:	296 (v. 2015: 386, v. 2014: 386)

2.4 Hallitus ja työvaliokunta

Yhdistyksen hallitukseen kuului vuosikokouksen päätöksen mukaisesti yksitoista jäsentä, joilla oli henkilökohtaiset varajäsenet. Hallitus kokoontui vuoden 2016 aikana (4) kertaa. Hallituksen puheenjohtajana toimi toimitusjohtaja Pekka Pesonen ja varapuheenjohtajana vuosikokoukseen saakka ympäristöpäällikkö Katriina Heikkilä ja sen jälkeen ympäristö- ja turvallisuuspäällikkö Harri Hiltunen. Hallituksemme edustajat toimintakaudelle 2016 – 2017 olivat seuraavat:

KVVY:N HALLITUKSEN JÄSENET KAUELLE 2016-2017

Pesonen Pekka, toimitusjohtaja Jokela Petri, toimitusjohtaja	Tampereen kaupunki, Tampereen Vesi Tampereen kaupunki, Keskuspuhdistamo Oy
Kytövaara Antti, toimitusjohtaja Viteli Tarja, ympäristöinsinööri	Kangasalan kunta, Kangasalan Vesi -liikelaitos Oriveden kaupunki
Uosukainen Minna, ympäristöpäällikkö Heikki Tamminen, ympäristöpäällikkö	SSAB Europe Hämeenlinnan tehdas Janakkalan kunta
Lahti Juha, ympäristöjohtaja Äijö Matti, metsäneuvoja, Kaupunginhallituksen pj.	Hämeenlinnan kaupunki Ikaalisten kaupunki
Hämäläinen Jari, ympäristö- ja turvallisuuspäällikkö Heikkilä Hanna-Leena, ympäristöpäällikkö	NoriIsk Nickel Harjavalta Oy Boliden Harjavalta Oy
Vainio Jenni, laatu- ja ympäristöpäällikkö Eskelinen Sirpa, ympäristö- ja lautupäällikkö	SCA Hygiene Products, Nokia Metsä Board Tako ja Metsä Board Kyro
Hiltunen Harri, ympäristö- ja turvallisuuspäällikkö Petri Jääskeläinen, käyttöpäällikkö	UPM, Tervasaari, Valkeakoski Sastamala, Sastamalan Vesi
Mikkola Ilkka, johtaja Roininen Reijo, ympäristöinsinööri	Porin kaupunki, Porin Vesi Harjavallan kaupunki
Seppo Väliaho, vesihuoltopäällikkö Ari Kanervisto, jäteveden puhdistamon hoitaja	Keuruu, Keuruun Vesi Ähtäri, Ähtärin Energia ja Vesi Oy
Paakkonen Kimmo, vesihuoltojohtaja Kallio Harri, toimitusjohtaja	Forssa, Forssan Vesihuoltoliikelaitos Pirkanmaan Jätehuolto Oy
Lahtisalmi Hanna-Kaisa, tekninen johtaja Lasse Sampakoski, toimitusjohtaja	Valkeakosken kaupunki Lempäälä, Lempäälän Vesi

Hallituksen jäsenistä oli toimintakaudelle 2016 – 2017 valittu viisihenkinen työvaliokunta, johon kuuluivat Harri Hiltunen, Pekka Pesonen, Kimmo Paakkonen, Minna Uosukainen ja Juha Lahti. Työvaliokunnan kokouksiin ei ollut vuoden 2016 aikana tarvetta.

2.5 Tilien ja hallinnon tarkastajat

Tilien ja hallinnon tarkastajina toimi Hooteem Tilintarkastusyhteisö Oy.

2.6 Toimisto ja yhteystiedot

Vuonna 2016 yhdistyksen yhteystiedot olivat seuraavat:

Tampereen KVVY-Tampere käyntiosoite on Patamäenkatu 24, 33900 Tampere. Yhdistyksen postiosoite on PL 265, 33101 Tampere ja puhelinnumero 03 246 1111 ja sähköpostiosoite laboratorio@kvvy.fi

Hämeenlinnan toimipisteen KVVY-Tavastlab käyntiosoite on Visamäentie 33, 13100 Hämeenlinna. Hämeenlinnan toimipisteen puhelinnumero on 03 246 1233 ja sähköpostiosoite tavastlab@kvvy.fi.

Porin toimipisteen KVVY-Porilab osoite on Tiedepuisto 4 (A-rakennus, 3. kerros), 28600 Pori. Toimipisteen puhelinnumero on 03 246 1277 ja sähköpostiosoite porilab@kvvy.fi.

Rauman toimipisteen KVVY-Raumalab osoite on Lensunkatu 9, 26100 Rauma. Toimipisteen puhelinnumero on 03 246 1276 ja sähköpostiosoite raumalab@kvvy.fi.

Sastamalan toimipisteen KVVY-Sastalab osoite on Tampereentie 7 A, 38200 Sastamala. Toimipisteen puhelinnumero on 03 2461 275 ja sähköpostiosoite sastalab@kvvy.fi.

Yhdistyksen y-tunnus on 0214391-0. Sähköpostiosoitteet ovat etunimi.sukunimi@kvvy.fi. Yhdistyksen kotisivun osoite on www.kvvy.fi.

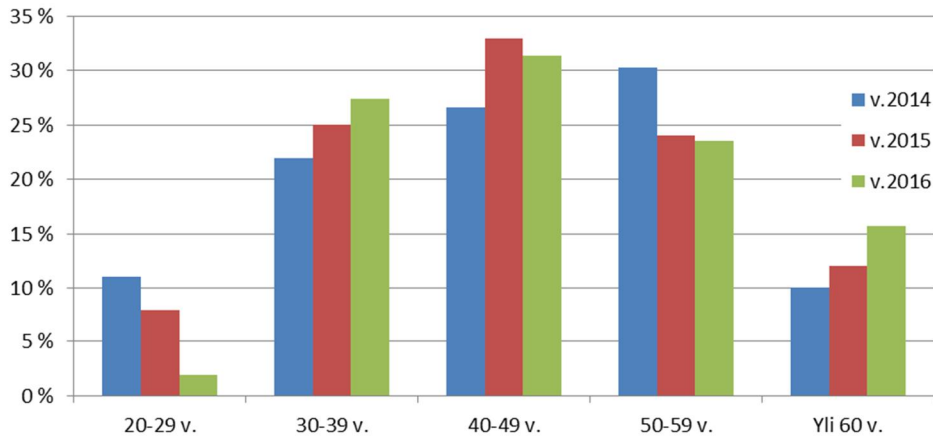
Vuoden 2016 lopussa yhdistyksen kirjanpidosta sekä palkanlaskennasta vastasi taloussihteerinä Sanna Popa. Laskutuksesta ja muista toimiston tehtävistä vastasi taloussihteerinä Nina Korkka. Yhdistyksen pankkeina toimivat Nordea ja Sampo.

2.7 Henkilökunta

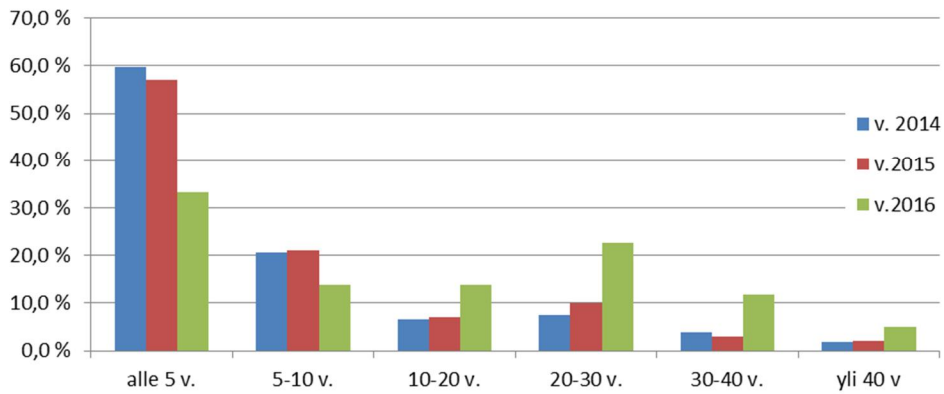
Yhdistyksen tärkein pääoma on työhönsä sitoutunut ja motivoitunut henkilöstö, jolla on erinomainen tietotaito ja korkealaatuinen toimintaympäristö. Vuoden 2016 lopussa yhdistyksessä työskenteli 102 henkilöä (v. 2015: 102 henkilöä, v. 2014: 85 hlöä). Henkilöstöstä 47 %:lla palvelusvuosien määrä oli alle 10 vuotta ja 53 %:lla yli 10 vuotta. Keski-ikä yhdistyksessä oli 46,3 vuotta. Henkilöstöstä naisia oli 71 % ja miehiä 29 %. Vakituudessa työsuhteessa oli 96 % henkilöstöstä.

Vuonna 2016 aloitettiin projekti työkykyjohtamisen kehittämisestä yhteistyössä työeläkeyhtiömme kanssa. Vuosille 2016-2017 tähän kokonaisuuteen kuuluvat mm. kehityskeskustelut ja työilmapiirikartoitukset sekä erilaiset valmentavat työpajat. Työkykyjohtaminen onkin edennyt hyvin ja sen tulokset ovat olleet positiivisia. Yhdistyksessä toimii työsuojelutoimikunta sekä henkilöstön valitsema TYKY-toimikunta, joka järjestää henkilöstölle mm. liikuntapainotteisia iltapäivätapahtumia ja retkiä.

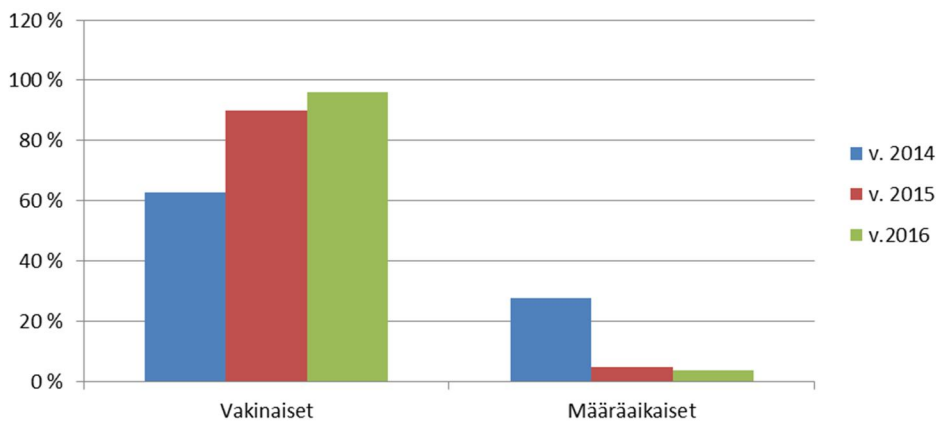
Ikäjakauma

Palvelusvuodet

Työsuhteen tyyppi

Kaavioissa on kuvattu KVVY:n ikäjakauma, henkilöstön palvelusvuodet sekä työsuhdetyyppien jakauma vuoden 2016 lopussa.

2.8 Henkilöstön osallistuminen koulutuksiin

Vuonna 2016 yhdistyksen henkilöstö osallistui tehtäviensä kannalta tarpeellisiin koulutuksiin yhteensä 206 päivää (n. 0,9 henkilötyövuotta) eli noin 2 henkilötyöpäivän verran henkilöä kohti (v. 2015: n. 0,9 henkilötyövuotta). Koulutuksiin sisältyi sekä ulkopuolisia kursseja että yhdistyksen sisäistä koulutusta liittyen mm. toiminnan laadun parantamiseen sekä laboratorion laatujärjestelmän ylläpitoon.

3. YLEISHYÖDYLLINEN YHDISTYSTOIMINTA

Yhdistyksen päätehtävä on sääntöjen mukainen yhdistystoimintaa, johon kuuluvat yleishyödylliset hankkeet, osallistuminen Suomen vesiensuojeluyhdistysten liitto ry:n toimintaan ja sen työryhmiin sekä osallistuminen liiton tiedotuslehden Aquariuksen tuotantoon. Yhdistyksen asiantuntijat osallistuvat moniin alueellisiin ja kansallisiin työryhmiin, joissa vaikutetaan mm. tutkimusmenetelmien kehittämiseen ja ympäristöasioihin. Lisäksi yhdistys tiedottaa ajankohtaisista ympäristöasioista. Yhdistystoimintaan sisältyy myös jäsenistön neuvontaa, pienimuotoisia selvityksiä ja esitelmien pitämistä.

Oleellinen osa yhdistystoimintaa on myös aktiivinen viestintä ja tiedotus. KVVY on viime vuosina kehittänyt aktiivisesti välineitä, joilla KVVY:n pitkäaikainen kokemus ja alueen vesien tilan tuntemus saadaan paremmin jäsenistön ja alueen asukkaiden ja toimijoiden käyttöön. Kuntien järvitutkimusten tuloksien julkaisemiseksi on rakennettu järvien vedenlaatupalvelu (www.vesikeskus.fi/vedenlaatu). KVVY:n nettisivuille on tuotettu yleistä ympäristötietoa sekä lisätty ajankohtaistiedottamista. KVVY tiedottaa ajankohtaisista asioista aktiivisesti yhdistyksen facebook-sivuilla (@kvvyry) ja instagramissa (@kvvyry). Jätevedenpuhdistamoiden käyttöhenkilökunnan tueksi on perustettu keskustelu- ja neuvontafoorumi (PUFO). Lisäksi ympäristötietoa on jaettu mm. tekemällä tiedotteita ja julkaisemalla erilaista viestintämateriaalia (esitteet, roll-upit ym.) sekä luennoimalla yhteistyökumppaneiden ja paikallisten toimijoiden tilaisuuksissa. Ympäristötiedon jakaminen on pääasiassa rahoitettu jäsenmaksuvaroilla ja osin hankerahoituksilla.

3.1 Hankkeet

Yhdistyksen toimintaan liittyvät yleishyödylliset hankkeet, jotka palvelevat jäsenistöä monin eri tavoin. Hanketarpeita ja -mahdollisuuksia kartoitetaan jatkuvasti. Vuonna 2016 yhdistys toteutti kolme ulkopuolisella avustuksella tuettua hanketta, joiden lisäksi toteutettiin muutamia pienempiä kala- ja virtavesikunnostuksiin liittyviä hankkeita. Lisäksi vuoden aikana tehtiin aktiivista hankevalmistelua vuonna 2017 alkaviin hankkeisiin.

3.1.1. Haja-asutusalueiden jätevesineuvonta (Haja-apu –hankkeet)

KVVY jatkoi vuonna 2016 jätevesineuvontatyötä Pirkanmaalla ja Kanta-Hämeessä. Jätevesilainsäädännön muuttuvasta tilanteesta johtuen neuvonnan painopistettä siirrettiin edellisvuosia enemmän yleisneuvontaan. Pirkanmaalla yleisneuvontatilaisuuksia pidettiin yhteensä 19 kpl ja niillä tavoitettiin

310 kiinteistönomistajaa. Suurin osa neuvontapisteistä pidettiin kesätapahtumien ja torien yhteydessä. Kiinteistökohtainen neuvonta suunnattiin kahdeksan kunnan alueella 764 kiinteistölle, joista 392 otti neuvontakäynnin vastaan. Lisäksi puhelimitse tai sähköpostilla neuvottiin 109 asukasta. Kanta-Hämeessä neuvontapisteitä pidettiin kesän aikana yhteensä 14 kpl ja niillä tavoitettiin 195 kiinteistönomistajaa. Kiinteistökohtaista neuvontaa tehtiin Hämeenlinnassa ja Lopella. Neuvontakäyntiä tarjottiin kirjeitse 425 kiinteistölle, joista 234 kiinteistöä otti neuvontakäynnin vastaan. Lisäksi puhelimitse neuvottiin 116 asukasta.

KVVY:n jätevesineuvonta painottui vuonna 2016 aiempaa enemmän yleisneuvontaan, jota tehtiin erilaisten tapahtumien yhteydessä ja sähköposti- ja puhelinneuvontana. Kuvassa on KVVY:n asiantuntija Lauri Sillantie jakamassa tätä tärkeää tietoa kesän 2016 kesätapahtumassa.

KVVY on tehnyt kiinteistökohtaista neuvontaa vuosina 2008 - 2016 lähes 8200 kiinteistöllä. Lisäksi yleisneuvontaa on annettu yli 200 tilaisuudessa lähes 6000 kiinteistönomistajalle. Neuvontakäynnit antavat hyvän yleiskuvan haja-asutusalueen vesihuollon tilasta ja sen vuoksi vuoden 2016 aikana koottiinkin yhteenvedot kaikista neuvontakäynneistä maakunnittain. Lisäksi Pirkanmaalle tehtiin kunnittaiset yhteenvedot, jolloin useiden vuosien aikana kerätyt tiedot ovat helposti kuntien hyödynnettävissä. Raportit ovat luettavissa yhdistyksen internet sivuilta osoitteesta: kvvy.fi/jatevesijulkaisut ja kuntayhteenvedot kvvy.fi/kuntayhteenvedot. KVVY ylläpitää myös osaaja-pankkia, josta löytyy helposti mm. jätevesisuunnittelijoiden yhteystietoja kvvy.fi/osaaja.

Neuvontatyötä rahoittivat Pirkanmaan ja Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset Ympäristöministeriön haja-asutuksen jätevesineuvonta-avustuksista. Neuvonta oli asukkailla maksutonta. Hankkeissa työskenteli neuvontakaudella kolme neuvojaa ja lisäksi hankevastaava osa-aikaisesti.

3.1.2. Vauhtia vesienhoitoon -hanke

Elokuussa 2016 alusta käynnistyi Pirkanmaalla Vauhtia vesienhoitoon –hanke, jonka rahoituspäätös saatiin Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelmasta. Vauhtia vesienhoitoon –hankkeen tavoitteena on tarjota maksutonta asiantuntija-apua vesistöjen kunnostusprosessin kaikissa vaiheissa suunnittelusta toimenpiteisiin. Paikalliset toimijat voivat kysyä neuvoa puhelimitse tai pyytää asiantuntijan paikan päälle keskustelemaan kunnostustarpeista. Hanke myös järjestää työnäytöksiä, seminaareja ja erilaisia tapahtumia, joissa sekä jaetaan tietoa vesistökuunnostuksista että tarjotaan toimijoille mahdollisuus verkostoitumiseen ja kokemusten vaihtoon.

Hankkeen toimenpiteet aloitettiin elo-syyskuun vaihteessa Vesiviesti –melonnalla. Vesiviesti -melonnassa kaksi melojaa matkasi kajakeilla kolmessa viikossa Saarijärven latvavesiltä Meri-Poriin asti yli 400 km matkan. Matkan aikana vesistön tilaa havainnoitiin erilaisin mittauksin ja vierailtiin yhdeksässä koulussa, joissa yhdessä oppilaiden kanssa syvennettiin tietoa vesistöjen tilaan ja tutkimuksiin liittyen. Syksyn 2016 aikana järjestettiin myös virtavesien kunnostustalkoita, luennoitiin kalastusalueiden kokouksissa ja neuvottiin useita paikallistoimijoita kunnostushankkeiden eteenpäin viemisessä.

Hankkeen toimia voi seurata yhdistyksen internetsivuilta osoitteesta: kvvy.fi/vesistokunnostusneuvonta ja facebookissa (@vesienhoitoKVVY).

vesiviesti

Muokkaa profiilia

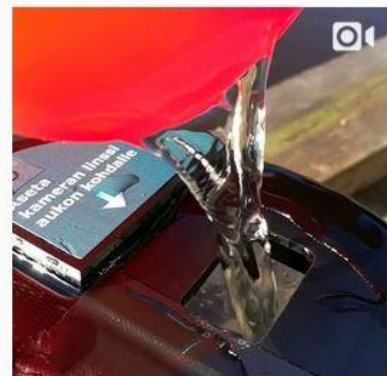
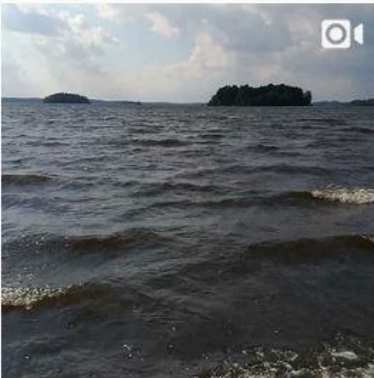
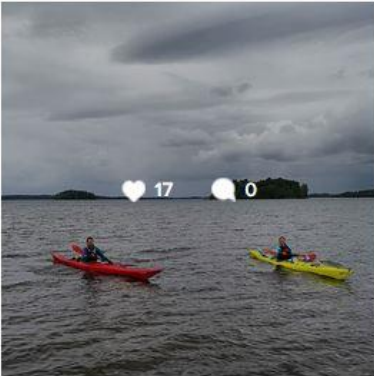
...

105 julkaisua

166 seuraajaa

406 seurannassa

Vesiviesti Melontaretki Kokemäenjoen vesistön latvoilta Poriin. Kuvia ja tarinoita vedestä yhteistyössä Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistyksen kanssa kvvy.fi/vesiviestimelonta

Vesiviestimelajat päivittivät ahkerasti kuulumisiaan Vesiviestin omalle Instagram-tilille. Lisäksi mm. koululaiset seurasivat Vesiviestin kulkua luokissaan.

Vesiviesti kulki melojien matkassa latvavesiltä merelle

Kokemäenjoen vesiviestin lähtökohdaksi saatiin lauantai-ilta. Vesiviesti...
Melajat toivat viestiä vedestä

Ei aivan tavallinen melontaretki

ELÄMÄNÄIKÖ 23.6 @ 14.52
 Kokemäenjoen vesiviestin lähtökohdaksi saatiin lauantai-ilta. Vesiviesti...
 -Noin 200 osallistujaa saapui lähtökohdaksi, ja noin viikon ja 50-600 kilometriä matkaa.

Kaksi kajakkia oli keskeisessä roolissa rantaosana Pikärin uimarannalla. Rannalla oli lisäksi oppilaita, opettajia ja...

Vesistötietoutta lapsille melomalla

...
 Vesistötietoutta lapsille melomalla...
 -Lapsille on tärkeää oppia vesistöjen käytöstä ja suojelusta.

Meloen ympäristön asialla

-Ajatus pidemmästä melontareissusta oli pyörinyt päässä jo pidemmän aikaa. Kun päädyttiin Tuovisen Petran kanssa ajatukseen meloa Kokemäenjoen vesistöä päästä päähän, tuntui luontevalta yhdistää reissuun myös ympäristöteema, toteaa matkaan lähtevä Tomi Mandelin

Kajakeilla lahvesien puolesta
 Tuesday, September 6, 2016, 11:51

Kokemäenjoen puolesta meloneet kannustavat muitakin ponnistelemaan hyvän joen puolesta.

Vesiviesti nosti esille välineitä kansalaisten vedenlaadun havainnointiin

Vesiviesti melonnan aikana käytettiin kansalaisten vedenlaadun havainnointiin vesistöissä. Melojat saivat matkan aikana veden lämpötilan, pH:ta, happipitoisuuden ja veden väriä. Lisäksi melojat saivat ottaa veden näytteitä Järvi-Merellä. Havainnot lähetettiin Vesiviestin verkkosivuille ja niitä oli mahdollista seurata matkalla Järvi-Merellä sivulla [www.jesiviesti.fi](#).

Mereen päätyvä tuomiutus on vähentynyt

Kokemäenjoen vesistöalueen tuomiutus on vähentynyt. Vuonna 2015 tuomiutus oli 1000, vuonna 2016 tuomiutus oli 500.

Vuosi	Tuomiutus
2015	1000
2016	500

Oppia vedestä hauskaalla tavalla

Vesiviestin melonnan aikana melojat saivat oppia vedenlaadun havainnointiin. Melojat saivat ottaa veden näytteitä Järvi-Merellä. Havainnot lähetettiin Vesiviestin verkkosivuille ja niitä oli mahdollista seurata matkalla Järvi-Merellä sivulla [www.jesiviesti.fi](#).

Kokemäenjoen puolesta meloneet kannustavat muitakin ponnistelemaan hyvän joen puolesta.

Kuvassa on esitelty Vesiviesti -melonnan yhteydessä julkaistuja lehtiartikkeleita. Lisäksi Vesiviesti -melonnasta tehtiin juttuja radioon ja videoklippejä sosiaaliseen mediaan.

JÄRVIWIKI ON NYT MYÖS MERIALUEIDEN WIKI
**Katso mitä kaikkea täältä löytyy
 sinun lähivesistäsä**
 JA TÄYDENNÄ OMILLA TIEDOILLASI JA KOKEMUKSILLASI

Hae

järvi tai merialue

Suomi Svenska English

Etusivu

Mikä Järviwiki?

Järvet

Merialueet

Kasvit ja eläimet

Havainnot

Osallistuminen

Työkalut

Sivu

Keskustelu

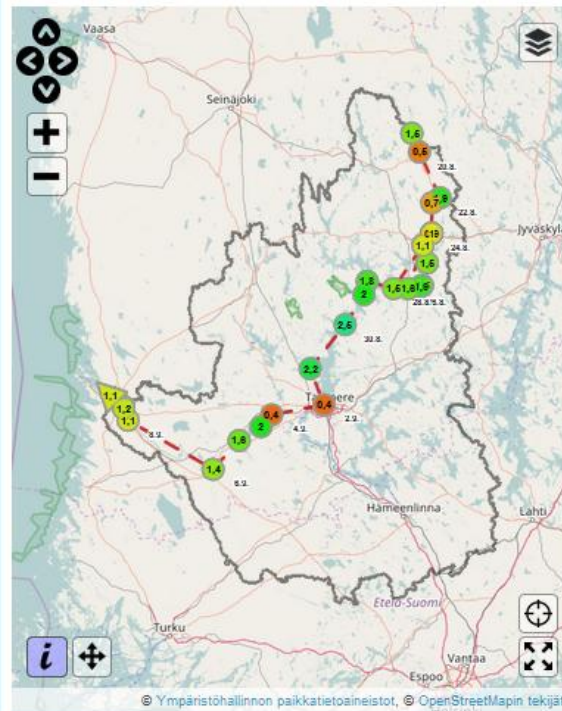
Näytä wikiteksti

Historia

Vesiviesti-melonta

Vesiviesti-melonta oli Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistyksen (KVVY) tempaus, jossa kaksi melojaa meloi elo-syyskuun 2016 vaihteessa läpi koko Kokemäenjoen vesistön Saarijärven latveseilä Poriin asti. Melojat tekivät matkan aikana yhdeksän kouluvierailua, joissa lapsia innostettiin tekemisen kautta tutustumaan omaan lähivesistönsä. Melojat seurasivat matkan aikana myös vedenlaadusta ja ympäristössä tapahtuvia muutoksia. Kuva- ja videokooste matkasta löytyy instagramista [@vesiviesti](#)

Vesiviestin havainnot

Uusimmat

- 9 syyskuu 2016 16:19:00
1,1 m (Näkösyyvyys)
- 9 syyskuu 2016 10:35:00
1,2 m (Näkösyyvyys)
- 9 syyskuu 2016 10:35:00
Ei levää

Happimittaus Tahmelan lähteellä.

Yhteistyössä Suomen ympäristökeskuksen kanssa Vesiviesti –melonnalle tehtiin oma sivu Järviwikiin, jossa melonnan edistymistä ja tehtyjä vedenlaatumittauksia pystyi seuraamaan lähes reaaliajassa.

3.1.3. Kala- ja virtavesihankkeet

Vuosi 2016 oli edellisen vuoden tavoin työntäyteinen virtavesien ja taimenkantojen hoitotyössä. Vuoden aikana inventoitiin Mänttä-Vilppulassa sijaitseva Lahnajoki ja Oriveden kaupungin alueella sijaitseva Äväntäjärven reitti. Taimenkantojen tilaa sekä hoitotoimenpiteiden vaikutuksia selvitettiin sähkökoekalastuksilla yhteensä 11 virtavesialueella. Virtavesien talkookunnostuksia jatkettiin ja yhdistyksen organisoimana talkookunnostustapahtumia järjestettiin Vilppulankoskella, Tampereen Asuntilanjoen reitillä (Loppiskoski), Pirkkalan Sikojoella, Ylöjärven Myllypyrolla ja Ikaalisten Jyllinjoella. Talkookunnostustapahtumiin osallistui yhteensä 57 henkilöä. Jyllinjoen Suninkoskelta saatiin hyviä kokemuksia koneellisesta kunnostamisesta ja tavoitteena onkin laajentaa koneellisia kunnostuksia uusille kunnostusta kaipaaville alueille tulevina vuosina. Tehdyistä hoitotoimista on koostettu aikaisempien vuosien tavoin lehtiartikkeleita ja yhdistyksen Youtube-kanavalle on tehty hoitotoimista jo 26 esittelyvideota, joita on katseltu yhteensä yli 11 000 kertaa.

Yhdistyksen tekemä virtavesien hoitotyö huomioitiin hienosti. Suomen Luonnonsuojeluliiton Pirkanmaan luonnonsuojelupiiri luovuttikin kunniakirjan kalastotutkija MMM Heikki Holstille ansiokkaasta virtavesien hoitotyöstä. Tehdyt hoitotoimet ovat tiiviin ja pitkään jatkuneen yhteistyön tulosta. Yhteistyötä on tehty kalastusalueiden, vesialueiden omistajien sekä kuntien ja kaupunkien että myös ELY -keskuksen kalatalousvastaavien tukemana. Virtavesien ja taimenkantojen hoitotyötä pyritään tulevina vuosina toteuttamaan suurempien hankekokonaisuuksien puitteissa.

Yhteyshenkilöinä kala- ja virtavesihankkeissa ovat toimineet kalastotutkija MMM Heikki Holsti ja kalasaston johtaja FM Olli Piironen.

KVVY

Ajankohtaisin
tieto FB-sivuillamme! Katso
myös kunnostustoimien
esittelyvideoita KVVY:n
Youtube-kanavalta!

KOKEMÄENJEON VESISTÖALUEEN VIRTAVESIEN JA TAIMENKANTOJEN HOITOTIMENPITEET VUONNA 2016

Tiedon välitys on muuttunut voimakkaasti viime vuosien aikana ja sosiaalisen median eri toiminnot kuten esim. FaceBook ja YouTube -viestintä on noussut erittäin tärkeään rooliin. Ohessa kuva kirjeestä, jossa on esitelty virtavesien ja taimenkantojen parantamiseksi tehtyjä toimenpiteitä ja joissa KVVY on ollut aktiivisesti mukana erityisesti viime vuodet. (Kuva: kalastotutkija MMM Heikki Holsti).

3.1.4. Tulevat hankkeet

Vuoden 2016 aikana valmisteltiin myös seuraavien vuosien tulevia vesistö-, kalasto- ja hajavesihankkeita. Hankkeiden valmisteluun liittyy paljon esityötä ja rahoitushakemuksista vain osa saa rahoituksen. Nyt on jo tiedossa, että vuonna 2017 KVVY pääsee toteuttamaan ennätysmäärän hankkeita. Jätevesineuvontahankkeet jatkuvat Pirkanmaalla ja Kanta-Hämeessä ja Vauhtia vesienhoitoon – hanke jatkaa aktiivista neuvonta- ja viestintätöitä Pirkanmaalla. Lisäksi Leader -rahoituksella käynnistyy tutkimushanke Kangasalan Kirkkojärven kunnostamiseksi laajamittaisten hauki-istutusten avulla

(kvvy.fi/hauki-hanke) ja suunnitteluhanke Punkalaitumen Oriniemenjoen alueella sijaitsevien vesistö-kunnostusrakenteiden tämän hetkisen tilan ja kunnostustarpeiden selvittämiseksi (kvvy.fi/oriniemenjoen-kunnostussuunnittelu).

Lisäksi KVVY panostaa vedenlaatu palvelun (vesikeskus.fi/vedenlaatu) kehitystyöhön ja julkaisee ke-sällä 2017 palvelusta aiempaa laajemman ja monipuolisemman palvelukokonaisuuden. Palveluun linkitetään vahvasti myös alueellinen vesistökunnostajien verkosto, jota KVVY kokoaa Vauhtia ve-sienhoitoon –hankkeen yhteydessä. KVVY myös haastaa paikallisia toimijoita ja kouluja omatoimi-seen vesistöseurantaan [#vesiviesti](https://www.instagram.com/vesiviesti)-kampanjalla.

KVVY on vahvasti mukana Tampereen Särkänniemen alueelle perustettavan Järviluontokeskuksen ideoinnissa ja toteutuksen valmistelussa. KVVY vahvistaa jatkossa ympäristökasvatuksellista yhteis-työtä mm. tekemällä yhteistyötä LUMA-Suomi verkoston ja LUMATE-keskuksen kanssa. KVVY tekee jatkuvasti yhteistyötä myös muiden alan toimijoiden kanssa. Esimerkiksi Suomen Ympäristökeskuk-sen kanssa toteutetaan kesäkuussa valtakunnalliset vesistökunnostusverkoston seminaaripäivät Tampereella. Lisäksi on tehty Järviwikin kehitystyötä sekä neuvoteltu tulevista hankeyhteistyömah-dollisuuksista.

3.2 Suomen vesiensuojeluyhdistysten liitto ry

Suomen vesiensuojeluyhdistysten liitto ry on alueellisten vesiensuojeluyhdistysten yhteistyöelin, jossa käsitellään vesiensuojeluun liittyviä ajankohtaisia asioita ja pyritään vaikuttamaan niihin. Liiton toiminnasta jaetaan tietoa internetsivuilla www.vesiensuojelu.fi ja liitto julkaisee asiantuntija- ja tie-dotuslehteä Aquarius, joka ilmestyy kerran vuodessa. Lehdessä on esitelty myös tiivistelmät lausun-noista ja kannanotoista ajankohtaisiin lausuntopyyntöihin.

Liiton työhön sisältyvät myös erilaiset työryhmät sekä alueellisten yhdistysten toiminnanjohtajien tapaamiset. Liiton hallituksessa oli varsinaisena edustajana yhdistyksen hallituksen jäsen Antti Kytö-vaara ja varajäsenenä toiminnanjohtaja Jukka Mattila. Liiton työryhmissä yhdistyksellä oli edustaja atk-työryhmässä (Markku Patrikainen), jätevesityöryhmässä (Jukka Lammentausta), laboratoriotyö-ryhmässä (Sirpa Väntsi), mikrobiologien työryhmässä (Pia Sigvart-Mattila), vesistötyöryhmässä (Mari-ka Paakkinen) ja koulutustyöryhmässä (Taina Korpiharju). Mainittakoon, että koulutustyöryhmässä ylläpidetään mm. sertifioitujen näyttöjen koulutuslupaa.

4

Itämeren erityispiirteistä ja haavoittuvuudesta

10

Itämerihaaste - vuosikymmen vesiensuojelun tukena ja kehittäjänä

18

Vantaanjoella on verkostoiduttu Itämeren hyväksi

20

Melomalla tutkimustietoa Saaristomereen laskevasta Paimionjoesta

24

Merenkurkun saaristo on ainutlaatuinen rannikkoalue

AQUARIUS

Suomen Vesiensuojeluyhdistysten Liitto ry:n tiedotuslehti 2016
ISSN 0785-2347 (painettu), ISSN 2341-6416 (verkkojulkaisu)

Sisällysluettelo

- 3 Itämeren suojele tuottaa tuloksia**
Pekka Kansanen
- 4 Itämeren erityispiirteistä ja haavoittuvuudesta**
Ilppo Vuorinen, professori emeritus
- 8 Suomenlahden ravinnekuormitus ja rehevöityminen**
Seppo Knuutila, SYKE
- 10 Itämerihaaste - vuosikymmen vesiensuojelun tukena ja kehittäjänä**
Lotta Ruokanen ja Salla-Maria Lauttamäki
- 12 Itämeri kaupunginjohtajan silmin**
Lotta Ruokanen ja Salla-Maria Lauttamäki
- 14 Itämeri - idästä alkaen kirkastuvaa**
Marjukka Porvari, John Nurmisen säätiö
- 16 BSAG tuo yritykset mukaan Itämerityöhön**
Pieta Jarva, Baltic Sea Action Group
- 18 Vantaanjoella on verkostoiduttu Itämeren hyväksi**
Kirsti Lahti, Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry
- 20 Melomalla tutkimustietoa Saaristomereen laskevasta Paimionjoesta**
Joni Holmroos ja Matti Jantunen, Lounais-Suomen vesiensuojeluyhdistys ry
- 22 Kunnostustyötä Karjaanjoen valuma-alueella**
Ekaterina Ikonen ja Maija Venäläinen, Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry
- 24 Merenkurkun saaristo on ainutlaatuinen rannikkoalue**
Eeva-Kaarina Aaltonen, Pohjanmaan vesiensuojeluyhdistys ry
- 26 Kokemuksia kalaportaiden vaelluskalatutkimuksista**
Janne Raunio, Kymijoen vesi ja ympäristö ry
- 28 Kuormitus vai geologia: Mikä ratkaisee rannikkovesien ekologisen tilan?**
Mikael Henriksson ja Juha Niemi, Itä-Uudenmaan ja Porvoonjoen vesien- ja ilmansuojeluyhdistys
- 30 Vesiviesti kulki melojien matkassa latvavesiltä merelle**
Satu Heino ja Tomi Mandelin, Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys ry
- 32 Vesiensuojeluyhdistysten hajajätevesien neuvontahankkeet**
- 34 Liiton lausunnot ja kannanotot**
- 36 Ajankohtaista / Yhdistysten uutiset**

Suomen Vesiensuojeluyhdistysten Liitto ry
Toiminnanjohtaja Pekka Kansanen
pekka.kansanen@vesiensuojelu.fi
Puh. 050 344 4496

Tiedotusryhmän Aquarius-lehden vastaava
Eeva-Kaarina Aaltonen
eeva-kaarina.aaltonen@vesiensuojelu.fi
Puh. 0400 924 848

Toimittaja
Matti Välimäki
matvalim@pp.inet.fi
Puh. 0400 458091

Kansikuva/takakansi
Santharin booki.
Kuva: Vesa-Matti Väärä

Ulkoasu
Mainostoimisto Heikki Järvinen
hjarvinen@netikka.fi
Puh. 040 5812 612, Vaasa

Painopaikka
Forssa Print, 2015

Forssa Print käyttää
Suomen luonnonsuojeluliiton
sertifioimaa EKOenergiaa.

3.3 Tiedotus, neuvonta ja koulutus

Suomen vesiensuojeluyhdistysten liitto ry:n tiedotuslehden Aquariuksen teemana oli vuonna 2016 Itämeri. Yhdistyksemme asiantuntijat osallistuivat jälleen aktiivisesti lehden laatimiseen. Lisäksi yhdistys tiedottaa toiminnastaan oman tiedotuslehtensä Vesiviestin sekä entistä aktiivisemmin internet-sivustojensa sekä sosiaalisen median viestintävälineiden kautta. Viestintä käsittelee ajankohtaisia ympäristöasioita sekä asioita yhdistyksen toiminnassa ja palveluissa.

Vesiensuojeluyhdistyksen tavoitteena on tiedottaa viestintävälineidensä kautta ajankohtaista tietoa toiminta-alueensa vesien tilasta niin jäsenistölle, tiedotusvälineille kuin kansalaisillekin. Yhdistyksen kotisivuilla www.kvvy.fi/vedenlaatu on karttapalveluna esitetty yhteenvetoja eri kuntien alueilla sijaitsevien järvien tilasta. Tätä palvelua tullaan kehittämään aktiivisesti myös seuraavien vuosien aikana. Nettisivuille laaditaan ajankohtaisia katsauksia alueen vallitsevaan veden laatuun muutaman keran vuodessa.

Yleishyödylliseen toimintaan sisältyy myös yhdistyksen asiantuntijoiden suorittama neuvonta-, luentointi- ja koulutustyö. Vuoden aikana yhdistyksen asiantuntijat pitävät luentoja, jotka liittyvät ajankohtaisiin asioihin, erikoisosaamisalueisiin ja koulutustapahtumiin. Neuvontaa annetaan mm. vesien-tilaan liittyvissä kysymyksissä. Paikallisia vesien- ja ympäristönsuojeluyhdistyksiä avustetaan esim. tutkimussuunnitelmien laatimisella.

Vuonna 2016 järjestettiin myös toimialueen jätevedenpuhdistamonhoitajille ja muille jätevedenpuhdistamoista vastaaville henkilöille koulutus- ja neuvottelupäivät.

3.4 Asiantuntija ja luottamustehtävät

Yhdistyksen henkilöstöllä oli monia työhönsä liittyviä asiantuntija ja luottamustehtäviä, joiden kautta yhdistyksen henkilöstö edustaa jäsenistöä ja sen tarpeita näissä työryhmissä. Yhdistyksen toiminnanjohtaja on osallistunut Suomen vesiensuojeluyhdistys ry:n (SVYL) yhteistyötoimintaan. Toiminnanjohtaja on kuulunut myös vesienhoitoalueiden yhteistyöryhmiin Pirkanmaalla, Satakunnassa ja Hämeen ympäristökeskuksen alueella.

Laboratorion johtaja Sirpa Väntsi on kuulunut Suomen ympäristökeskuksen (SYKE) haitallisten aineiden seurantaryhmään (HASE) sekä Tampereen ammattikorkeakoulun (TAMK) laboratorioalan suunnittelutyöryhmään ja Suomen vesiensuojeluyhdistysten liitto ry:n (SVYL) laboratoriotyöryhmään. Mikrobiologi Pia Sigvart-Mattila on kuulunut SYKE:n vesimikrobiologisten menetelmien standardointiryhmään, Eviran validointiryhmään sekä SVYL:n mikrobiologisten yhteistyöryhmään. Kemisti Marika Kaasalainen kuului SYKE:n vertailukokeiden ohjausryhmään sekä Maaperä- ja lietemenetelmien standardisoinnin työryhmään. Vesiosaston johtaja Jukka Lammentausta on toiminut SVYL:n puhdistamotyöryhmän puheenjohtajana. Lammentausta osallistui myös Tampereen ammattikorkeakoulun ympäristöinsinöörinkoulutusohjelman (environmental engineering) neuvottelukuntaan. Lisäksi hankevastaava Satu Heino on ollut yhdistyksen edustajana mukana Vanajavesikeskuksen vesistöryhmän työssä.

4. PALVELULIIKETOIMINTA

Yhdistyksen palvelutoiminta koostuu monipuolisista laboratoriopalveluista, vesistö-, kala- ja jätevesiosastojen palvelu- sekä tutkimustoiminnasta. Palvelutoiminnan pääpaino on ollut ympäristölupaviranomaisten lupapäätöksiin, terveydensuojelulakiin ja asetukseen sekä ympäristönsuojeluviranomaisten vaatimuksiin perustuvien velvoitetutkimusten suorittaminen pääasiassa jäsenistölle. Lisäksi palveluita ovat voineet hankkia myös muut toimijat sekä yksityiset henkilöt. Tutkimusten tulokset toimitetaan tilausten mukaisesti tilaajille sekä useimmissa tutkimuksissa myös valvoville viranomaisille. Laajimmat tutkimusraportit julkaistaan yhdistyksen julkaisusarjassa.

4.1 Laboratorio

4.1.1. Palvelut

Yhdistyksen laboratorio on näyte- ja analyysimääriltään yksi Suomen suurimmista ympäristö- ja elintarvikelaboratorioista ja nykyisin suurin suomalainen laboratorio. Laboratorio tarjoaa luotettavia ja monipuolisia laboratoriopalveluita yhdistyksen osastoille, jäsenistölle sekä muille asiakkaille. Palvelut sisältävät laajan analyysivalikoiman perusmäärityksistä erikoisanalytiikkaan. Laboratorio tarjoaa vesilaitoksille ja uimahalleille sekä elintarvikealan toimijoille myös näytteenottopalvelua. Lisäksi laboratorion asiantuntijat päivittävät vesilaitosten valvontaohjelmia.

Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys ry:n (KVVY) laboratorion laatujärjestelmä on FINAS-akkreditoitu laatustandardin SFS-EN ISO/IEC 17025: 2005 mukaisesti. KVY:n laboratorio on lisäksi Elintarviketurvallisuusviraston (Eviran) elintarvikelain (23/2006), terveydensuojelulain (763/1994), eläintautilain (441/2013), lannoitevalmistelain (539/2006), rehulain (86/2008) ja sivutuoteasetuksen (EY 1069/2009) nojalla hyväksymä, viranomaistutkimuksia tekevä laboratorio. Laboratorion menetelmät perustuvat kansainvälisiin standardeihin tai yleisesti hyväksytyihin menetelmiin lainsäädännön vaatimusten mukaisesti. Analyysivalikoima on laaja ja kaikki keskeiset menetelmät ovat akkreditoituja. KVY:n laboratorioilla on myös oikeus käyttää ILAC-tunnusta testausselosteissa. KVY:n laboratorioden FINAS-tunnus on T064. Laboratorion ilmoittamista tuloksista noin 90 % annetaan akkreditoituina. Akkreditoitujen menetelmien lisäksi määritysvalikoimaan kuuluu monia muita tarpeellisia määrityksiä esim. ekotoksikologiaan (yleismyrkyllisyystestaukset) liittyen.

Laboratorion hyväksynät: (Tutkimusalue ja Hyväksyjä)

- Eläintautilain mukaiset tutkimukset (EVIRA)
- Elintarvikelain mukaiset omavalvonta- ja viranomaisvalvontatutkimukset (EVIRA)
- Terveydensuojelulain mukaiset talous-, uimaranta- ja uima-allasvesien tutkimukset (EVIRA)
- Terveydensuojelulain mukaiset asumisterveystudkimukset (EVIRA)
- Tartuntatautien vastustamistyössä tarvittavia tutkimuksia tekevä laboratorio (THL, Etelä-Suomen AVI)
- Salmonellavalvontaohjelman mukaiset tutkimukset (EVIRA)
- Säteilysvalvonnan paikallislaboratorio (STUK)
- Velvoitetarkkailut (SYKE)

4.1.2. Toiminta

Vuonna 2016 KVVY:n laboratorio palveli asiakkaitaan Suomen laajuisesti. Toimipisteet sijaitsivat Tampereella, Hämeenlinnassa, Porissa, Raumalla ja Sastamalassa. Laboratoriot sijaitsivat Tampereella, Porissa ja Raumalla sekä palvelupisteet Hämeenlinnassa ja Sastamalassa. Vuoden 2016 aikana laboratoriotoimintoihin liittyi yksi uusi elintarvikealan yksityinen laboratorio, sen toiminnot ja henkilöstö

Tampereen toimipisteeseen keskitettiin vesi- ja jäteanalytiikan lisäksi mikrobiologiset tutkimukset ja Tampereen laboratorio on erikoistunut vesien perusmäärityksiin (ravinteet, biologiset määritykset jne.) sekä kaikkien näytematriisien metallianalytiikkaan. Tampereella tehdään myös jatkuvasti kehittyvää orgaanista analytiikkaa sekä jätteiden hyötykäyttö- ja kaatopaikkakelpoistestauksia. Vuonna 2016 KVVY-Porilabissa keskityttiin erityisesti elintarvikekemiaan sekä mikrobiologisiin tutkimuksiin PCR –menetelmillä. KVVY-Raumalabissa keskityttiin akkreditoituihin sisäilmanäytteisiin sekä trikiinimäärityksiin. KVVY:n kaikki toimipisteet tarjoavat myös elintarvike ja tuotantoympäristötutkimuksiin liittyviä mikrobiologisia määrityksiä.

Laboratoriohenkilöstön ammattitaitoa ylläpidetään jatkuvalla koulutuksella sekä tehtäväkierrolla, jolla pystytään takaamaan henkilöstölle monipuolinen ja motivoiva tehtäväkenttä. Laboratorion laitekantaa on ylläpidetty ja uudistettu vuoden 2016 aikana laboratorion laatupolitiikan ja käytettävissä olevien resurssien mukaisesti lisäämällä automaatiota ja korvaamalla mm. toimintaikänsä loppusuoralla olleita orgaanisen kemian laitteistoja uusilla nykyaikaisemmilla laitteilla. Tulosten "on line" raportointijärjestelmää on kehitetty viime vuosien aikana suunnitelmallisesti ja vuoden 2015 aikana saatiin käyttöön ns. MassLab -järjestelmä, joka paransi laboratorion tulosten raportointimahdollisuuksia. Tulosten sähköinen siirtyminen analysaattoreilta yhdistyksen tietokantaohjelmaan on vakiintunutta kuten myös asiakirjojen hallinta. Nykyisin tiedot on myös tarvittaessa pystyttävä siirtämään laboratorion tietojärjestelmästä asiakkaan käyttämään tietokantaan.

KVVY ja sen laboratorio tarjoavat myös analysointipalveluja poikkeus- sekä häiriötilanteissa normaalien aukioloaikojen ulkopuolella. Tarvittaessa näytteenotto- ja laboratoriotoiminta käynnistetään tilauksesta viikonloppuna tai pyhäpäivinä. Lisäksi Tampereen laboratoriossa toimii ns. päivystysvuoro, joka ottaa vastaan näytteitä arkisin klo 16 jälkeen tai viikonloppuisin.

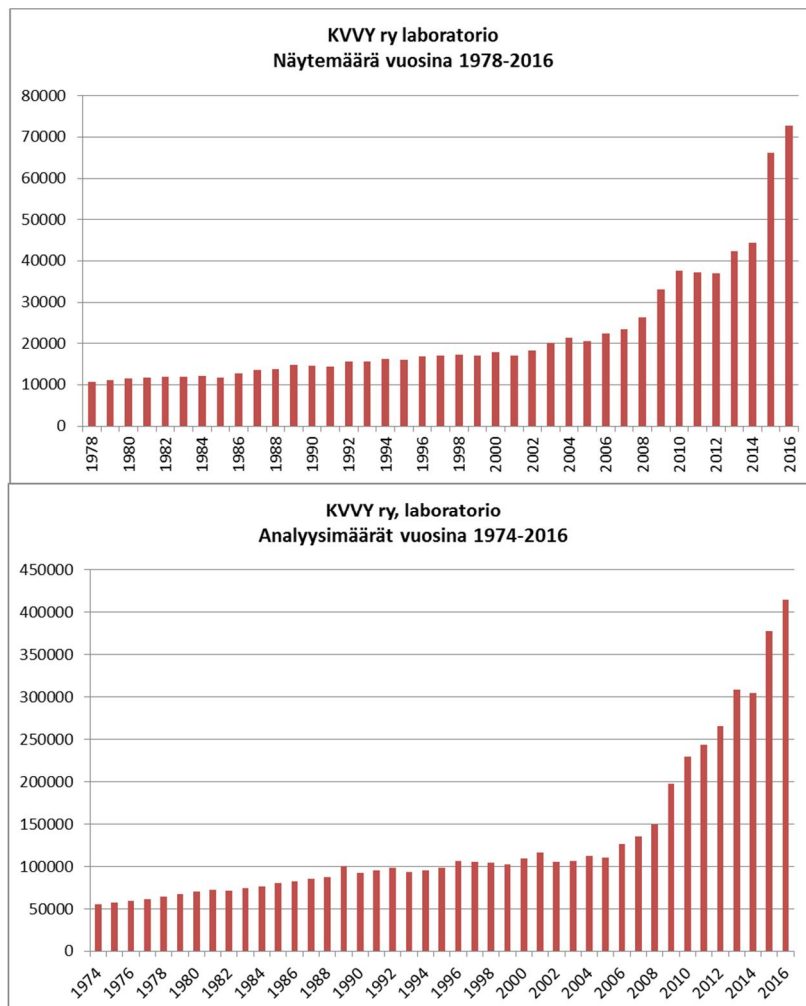
Laboratorion analyysi- ja näytemäärät kasvoivat vuoden 2016 aikana 9 % vuoteen 2015 verrattuna. Merkittävä kasvua oli Tampereen elintarvikemikrobiologiassa sekä orgaanisen kemian tutkimuksissa. Suhteellisesti eniten kasvoivat elintarvikekemian tutkimusten määrät Porissa, joiden määrä peräti kaksinkertaistui edelliseen vuoteen nähden. Jätetutkimusten määrä nousi 50 % vuodesta 2015. Muilla alueilla määritysten määrä pysyi aiemmalla tasolla. Kokonaisanalyysimäärästä noin 60 % tehtiin eri toimipisteisiin toimitetuista näytteistä ja noin 40 % oli vesiosaston tutkimuksiin liittyviä analyyssejä. Osa määrityksistä joudutaan edelleen teettämään alihankintana muissa akkreditoituissa laboratorioissa. Alihankintana teetettyjen analyysien määrä oli vuonna 2016 kuitenkin enää vain 0,3 % analyysien kokonaismäärästä. Mahdollisuuksien mukaan alihankinnoissa käytetään yhteistyökumppaneiden laboratorioita.

Kunkin vuoden sisällä näytevirtojen ja sitä kautta työmäärien vaihtelut ovat varsin voimakkaita. Vesistötutkimuksissa näytevirrat painottuvat maaliskuu- ja elokuulle. Mikrobiologisissa tutkimuksissa esim. asumisterveysnäytteitä on selkeästi eniten helmikuussa. Henkilökunnan

hyvä ammattitaito ja motivaatio yhdistettyinä automaattisten laitteiden käyttöön ovat mahdollistaneet ruuhkahuipuista selviytymisen, mutta nämä vaativat kuitenkin aina myös joustoa henkilöstöltä.

4.1.3. Laadunvalvonta

Laatujärjestelmän tärkein tehtävä on taata analyysi- ja mittaustulosten luotettavuus kaikissa olosuhteissa. Laadun takeena on dokumentoitu, toimiva laatujärjestelmä sekä osaava ja motivoitunut henkilökunta. Laatujärjestelmän ensimmäinen akkreditointipäätös saatiin vuonna 1996. Laboratorion viides nelivuotinen akkreditointikausi alkoi vuonna 2015. Henkilökunnan osaamista ylläpidetään suunnitelmallisella ja tarkoituksenmukaisella koulutuksella. Sisäinen laadunvalvonta on jatkunut samalla periaatteella kuin aikaisemminkin. Ulkoista laadunvarmistusta eli laboratorioden välisiin vertailukokeisiin osallistumista on monipuolistettu. Menestys on ollut pääsääntöisesti hyvää ja todettuihin poikkeamiin on myös reagoitu tuloksekkaasti. Laadusta ja sen kehittämisestä olemmekin saaneet kiitosta useissa viime vuosien laatupisteilyksissä.

Kuvassa on esitetty KVVY:n laboratorion näyte- ja analyysimäärien kehittyminen vuosina 1974 – 2016.

4.2 Vesiosasto: Vesistötkimukset

4.2.1. Palvelut

Vesistötkimyksissä toiminta perustuu pääasiassa toiminnanharjoittajille asetettujen tarkkailuvelvoitteiden käytännön toteuttamiseen. Tarkkailujen perusteena on usein ympäristöluvassa asetettu velvoite selvittää kuormituksen vaikutuksia purkuvesistön tilaan. Tutkimuskohteina ovat merialue, järvet, joet, purkuoajat ja pohjavedet sekä pohjasedimentit. Vesistötarkkailut sisältävät veden fysikaalis-kemiallisten määritysten ja hygieenisen tilan seurannan ohella klorofylli- ja kasviplanktonmäärytyksiä.

Tarkkailukokonaisuuteen kuuluu näytteenoton suunnittelu, näytteenotto, väliraporttien ja vuosiyhteenvetojen laatiminen sekä tulosten ja raporttien toimittaminen viranomaisille. Tutkimusohjelmien ylläpidossa ja näytteenoton suunnittelussa hyödynnetään V2L-ohjelmistoa, joka sisältää tiedot tarkkailujen näytepisteistä, tutkimusajoista, näytesyvyyksistä ja tehtävistä määrytyksistä.

Tutkimuslaboratorio analysoi näytteet ja tallentaa tulokset V2L-tietokantaan, josta ne voidaan siirtää tuloskoosteisiin ja taulukkoihin sekä edelleen ympäristöhallinnon valtakunnalliseen vedenlaaturekisteriin. Raportoinnissa hyödynnetään monipuolisesti mm. tietokantaohjelmaa ja digitaalista karttamateriaalia.

4.2.2. Vesistötarkkailut ja tutkimukset

Samalle vesistöalueelle kohdistuvan kuormituksen vaikutusten seurantaan varten on muodostettu ns. yhteistarkkailuja, jotka kattavat useiden kuormittajien velvoitteet. Yhteistarkkailualue käsittää yleensä kokonaisen vesistöalueen. Vuonna 2016 toteutettiin yhdeksää laajempaa yhteistarkkailua ja suppeampia yhteistarkkailuja oli edelleen kuusi. Kaiken kaikkiaan säännöllisesti toistuvien tarkkailujen kokonaismäärä oli tilauslistalla yli 300 kpl, joista osa toteutuu määrävuosin.

Vuonna 2016 suurimpia tarkkailuita olivat yhteistarkkailuiden lisäksi mm. Vapo Oy:n turvesoiden kuormitus- ja vesistötarkkailut Yksittäisiä tilaustutkimuksia on kunnille tehty vuosittain noin 50 järvestä. Maa-ainestenottoon liittyvät pohja- ja ojavesitarkkailut ovat myös nykyisin erittäin laajat sisältäen useita satoja havaintopaikkoja.

4.2.3. Julkaisut, raportit, lupahakemukset ja tarkkailuohjelmat

Tutkimuksia raportoidaan tulosten valmistuttua ja tarkkailuohjelmien mukaisesti. Laajimmista yhteistarkkailuista laaditaan julkaisut yhdistyksen julkaisusarjaan. Raporttien ja selvitysten kokonaismäärä on ollut vuosittain noin 200 - 300 kpl. Palvelujen nopeuttamiseksi vesistöosastolle on palkattu lisää henkilökuntaa ja lisäksi jatkossa kehitetään rekisterijärjestelmän automaattisia raportointiominaisuuksia väliraportointien tehostamiseksi.

Tutkimusten tuloksia pyritään hyödyntämään mahdollisimman hyvin vesientilan arvioimisessa sekä vesientilan parantamiseen tähtäävissä toimissa. Vesiensuojeluyhdistyksen pitkäaikaista kokemusta ja alueen vesien tuntemusta voidaan hyödyntää tehokkaasti mm. järvien kunnostussuunniteluissa sekä ympäristölupahakemusten laadinnossa. Vesistöasiantuntijat osallistuvat myös esim. jätevedenpuh-

distamoiden ympäristölupahakemusten laadintaan yhteistyössä jätevesi- ja kala-asiantuntijoiden kanssa.

4.3 Vesiosasto: Jätevesitutkimukset

4.3.1. Palvelut

Jätevesitarkkailun tarkoituksena on puhdistamon toiminnan ja vesistökuormituksen selvittäminen, sekä puhdistamoiden käyttäjien opastus. Tavoitteena on pyrkiä käyttämään puhdistamoita mahdollisimman tehokkaasti vesistöjen kannalta. Puhdistamon toiminnan varmistaminen ja käytön edelleen tehostaminen ovat tarkkailussa keskeisellä sijalla. Tarkkailut tapahtuvat puhdistamoiden ja yhdistyksen välisenä yhteistyönä, jossa noudatetaan vesiviranomaisen antamia määräyksiä ja ohjeita. Puhdistamotarkkailuun liittyy siten jatkuvaa neuvontaa sekä tarkkailukäynnin yhteydessä että raportin muodossa. Kokonaisuutta tarkastellaan vuosittain laadittavissa yhteenvetoraporteissa.

Vesiosasto huolehtii velvoitetarkkailunäytteiden ottamisesta sekä noutamisesta puhdistamoilta. Käynnin yhteydessä tarkastetaan puhdistamon toiminta paikan päällä kenttämittauksin ja havainnoin. Tarkastuksen kohteina ovat mm. ilmastusaltaan happitilanne, poistuvan veden pH, virtaamamittarien näytön oikeellisuus ja saostuskemikaalin syöttö. Samalla kiinnitetään huomiota mahdollisiin epäkohtiin ja annetaan tarvittaessa ohjeita puhdistamon hoidossa. Nitrifioivan ajotavan yleistyminen on tuonut monille puhdistamoille uusia haasteita ajotavan hallinnassa, jossa yhdistyksen asiantuntijat ovat neuvontatyöllään auttaneet. Myös henkilöstön motivoinnin ja ohjeistuksen tarpeet ovat monipuolistuneet, mikä on lisännyt neuvonnan ja koulutuksen tarvetta. Täsmennettyjä koulutuksia järjestettiin laitosten tarpeisiin muokattuna ja perinteiset puhdistamonhoitajien koulutus- ja neuvottelupäivät järjestettiin Forssassa ja Loimaalla. Vuonna 2016 käyttöön otettiin puhdistamonhoitajien keskustelufoorumi, joka toimii jatkossa yhtenä tärkeänä tiedonjako- ja keskustelukanavana vesien-suojeluyhdistyksen asiantuntijoiden ja puhdistamoiden käyttökäytökunnan välillä sekä toivottavasti eri kuntien puhdistamoväen keskinäisessä keskustelussakin.

Vuoden 2016 aikana KVVY:n asiantuntijat osallistuivat myös jätevesiverkoston vuotovesitutkimuksiin, vesihuoltolaitosten riskienhallintasuunnitelmien laatimiseen sekä teollisuusjätevesien johtamiseen ja käsittelyyn liittyviin selvityksiin sekä sopimusneuvotteluihin useissa kohteissa.

4.3.2. Puhdistamotarkkailut

Kuntien ja erilaisten laitosten jätevedenpuhdistamoita sekä esikäsittelylaitoksia oli tarkkailussa noin 80 kappaletta. Puhdistamokäyntejä suoritetaan kahdesta kahteenkymmeneenlajaan vuodessa jokaisella puhdistamolla niiden koosta riippuen. Vuonna 2016 suunniteltuja tarkkailu- ja näytteenottokäyntejä oli yli 800 kappaletta. Teollisuuskohteiden ja erilaisten verkostotarkkailujen määrät ovat kasvaneet vuosittain selkeästi. Jokaisesta puhdistamokäynnistä laadittiin tutkimusraportti, jossa selostettiin puhdistamon toimintaa ja annettiin tarvittaessa ohjeita tilanteen parantamiseksi. Laskentajaksottain toimitettiin viranomaiselle VAHTI -rekisteriin tiedot käyttö- ja kuormitustarkkailun tuloksista sähköisessä muodossa. Niin ikään lietteen laatutiedot on toimitettu viranomaisrekisteriin. Jätevesilietteiden laatu määritettiin yli 50 näytteestä. Koko vuoden kuormitustiedot toimitettiin viran-

omaiselle pääosin jo tammikuun lopulla sähköisessä muodossa virtaamien, tulosten ja ohitusten osalta. VAHTI -raportointipalvelua on monipuolistettu viimeisten vuosien aikana. Muutama kuormittaja on tilannut koko VAHTI -raportointipalvelun yhdistykseltä.

4.3.3. Julkaisut, raportit, lupahakemukset ja tarkkailuohjelmat

Vesiosasto laatii suorittamistaan puhdistamotarkkailuista tarvittavat kerta-, jakso- ja vuosiraportit. Puhdistamoille vuosittain laadittavassa vuosiyhteenvedossa tarkasteltiin lupaehtojen täyttymistä ja esitettiin tarvittaessa toimenpidesuositukset tilanteen parantamiseksi. Vuonna 2016 osasto laati tuloksistaan yli 90 vuosiraporttia ja lähes 800 kertaraporttia. Vesiosasto osallistui myös puhdistamoiden ympäristölupahakemusten laadintaan yhteistyössä kalaosaston kanssa. Toimintavuonna laadittiin myös ympäristölupahakemuksia, toiminnan päättymiseen liittyviä sulkemissuunnitelmia ja muita lupahakemuksen tapaan käsiteltäviä selvityksiä.

4.4 Kalaosasto

4.4.1. Palvelut

Kalaosaston toimeksiantojen pääpaino on kalastuksen ja kalakantojen tilan seurannassa, pohjaeläintutkimuksissa sekä muissa biologisissa tutkimuksissa näytteenottoineen. Pääosa toimeksiannoista liittyy toimialueen suurten reittivesien yhteistarkkailuina toteutettuihin kalataloudellisiin ja biologisiin velvoitetarkkailuihin. Yhteistarkkailujen lisäksi tehdään myös pienempiä vastaavia töitä. Kalataloudellisen seurannan päämääränä on tuottaa tietoa kalastosta, kalakantojen tilasta, kalastajamääristä, kalastustavoista, saaliista sekä kalastajien havaitsemista haitoista kalastukselle. Tarkkailutulosten perusteella arvioidaan hankkeiden vaikutuksia kalastoon ja kalastukseen ja selvitetään haittojen kompensoimiseksi tehtyjen kalavedenhoitotoimien tuloksellisuutta. Tärkeimmät tutkimusmenetelmät ovat kalastustiedustelu, koekalastukset ja –ravustukset sekä kirjanpitokalastajien tekemä saalis-kirjanpito. Merkittävimmissä tarkkailuissa analysoidaan yleensä myös saalisnäytteitä kalojen kasvun, saaliskalojen ikärakenteen ja istutusten tuloksellisuuden arvioimiseksi. Pyydysten limoittumista selvitetään vesistössä havaskokein. Vesiensuojeluyhdistyksessä toimii lisäksi makuraati, joka tekee kalojen makuvirheitä selvittävät aistinvaraiset arviot. Pohjaeläintarkkailussa seurataan vesistön ja pohjien tilan muutoksia mm. eri pohjaeläinlajien esiintymiseen perustuvien indeksien avulla.

4.4.2. Kalataloudelliset tarkkailut

Viime vuosina koekalastukset ovat yleistyneet velvoitetarkkailuissa. Vuonna 2016 tehtiin koekalastuksia yhteensä 24 kohteessa. Postitse toteutettavien kalastustiedustelujen avulla selvitettiin vapaa-ajankalastuksen saaliita ja kalastuksen sijoittumista alueellisesti 24 kohteessa, mihin sisältyi useiden tuhansien ihmisten vastaukset. Aistinvaraisia arvioita kalojen laadusta tehtiin yhteensä 95 näytekalasta.

Koekalastusten ja -ravustusten kenttätöet ajoittuvat heinä-elokuulle, joka on osaston kiireisintä aikaa. Laajimmat koekalastukset vuoden 2016 aikana tehtiin Kokemäenjoella, Tampereen Pyhäjärvellä ja Kyrösjärvellä sekä Porin ja Rauman merialueilla.

Kalakantojen tilaa seurattiin myös kirjanpitokalastajien keräämien saalisnäytteiden ja saaliskirjanpidon avulla. Saaliskirjanpidosta laskettiin yksikkösaaliita, joiden avulla voidaan seurata kalakantojen koon suhteellisia muutoksia. Kirjanpitokalastajaverkostoa hyödynnettiin myös vierasainemäärityksiä ja aistinvaraista arviointia varten tarvittavien kalanäytteiden keräämisessä. KVVY:n toteuttamissa tarkkailuissa oli mukana yhteensä noin 150 kirjanpitokalastajaa. Saalis- ja kalakantatietojen avulla arvioitiin myös velvoiteistutusten ja muun istutustoiminnan tuloksellisuutta.

Lisäksi vuonna 2016 jatkui myös aktiivinen toiminta virtavesien kalakantojen inventoinnin ja parantamisen puolesta, jota on kuvattu tarkemmin yhdistystoiminnan hankkeissa.

4.4.3. Pohjaeläintarkkailut

Vuoden 2016 aikana kalaosasto vastasi toiminta-alueellaan 11 pohjaeläintarkkailusta tai selvityksestä, joihin sisältyi 316 näytettä ja useita tuhansia lajimäärityksiä. Laajimpia töitä olivat näytteenotot Tampereen seudun tarkkailussa Näsijärvellä, Pyhäjärvellä ja Kulo-Rautavedellä, Mäntän alapuolisen vesialueen tarkkailussa ja Porin edustan merialueella. Lisäksi pohjaeläinselvityksiä ja määrityksiä tehtiin runsaasti myös muiden vesiensuojeluyhdistysten ja ELY-keskusten toimeksiantoina varsinaisen päätoiminta-alueenkin ulkopuolella.

4.4.4. Julkaisut, raportit, lupahakemukset ja tarkkailuohjelmat

Yhdistyksen julkaisusarjassa kalataloudellisista yhteistarkkailuista valmistui 11 vuosiyhteenvettoa. Muista merkittävistä toimeksiannoista valmistui raportteja 64 kpl. Tarkkailuohjelmia laadittiin ja päivitettiin kuuteen (6) kohteeseen.

5. YHDISTYKSEN TALOUS

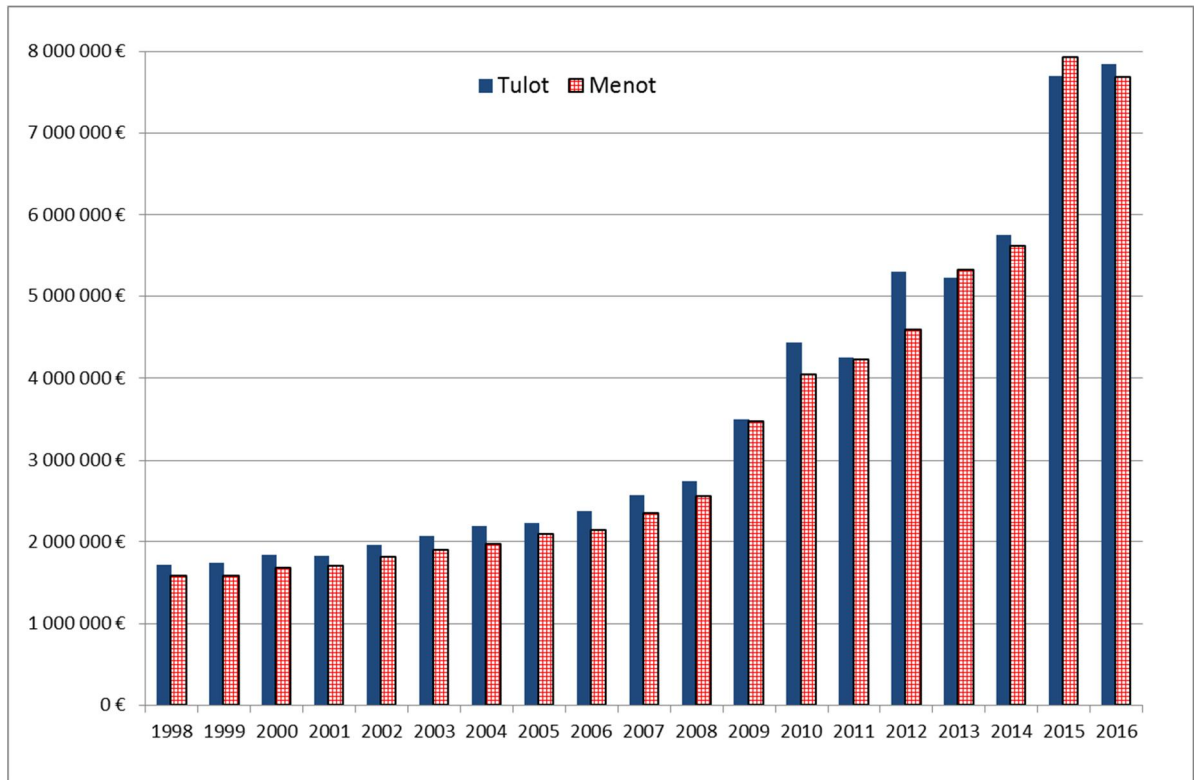
Yhdistyksen taloudellinen toiminta ja liikevaihto sekä henkilöstömäärä ovat kasvaneet voimakkaasti edelleen viime vuosien aikana. Vuonna 2015 toimintaan tuli mukaan kolme uutta toimipistettä ja vuoden 2016 aikana yksi yksityinen laboratorio toimintoihin ja henkilöstöineen. Taloudelliseen tilanteeseen vaikuttivat edelleen vuonna 2015 tehdyt perusparannukset toimitiloihin ja kalustoon sekä laboratoriolaitteistoihin. Investointien tavoitteena on kuitenkin ollut varmistaa suunnitelmallisesti KVVY:n toimintamahdollisuudet myös tulevina vuosina ja vuosikymmeninä. Taloudelliseen tilanteeseen liittyvät nopeat ja suuretkin muutokset mm. tarjouskilpailutuksista ja niiden päätöksistä joutuivat. Niinpä toimintasuunnitelmaa laadittaessa onkin usein mahdotonta tietää tarkoin tulevan vuoden muutoksia. Tästä huolimatta tulot ja kulut pyritään tasapainottamaan toiminnassa mahdollisimman hyvin.

Taloudellinen kehitys on ollut viime vuosina voimakasta. Vuonna 2016 yhdistyksen palveluliiketoiminnan tulot ilman projektiavustuksia kasvoivat edelleen noin 3 % (vastaava kasvu 2015: 37 %) ja olivat noin 7 550 000 €. (v. 2015: 7 326 000 €, v.2014: 5 357 000 €, v.2013: 4 855 000 €). Liikevaihdon kasvu johtui uusista asiakkuuksista sekä uudesta toimintaan liittyneestä laboratoriosta. Uusia asiakkuuksia on saatu jatkuvasti toiminnan ja asiakaslähtöisen palvelun kehitystyön tuloksena. Yhdistystoimintaan käytettäviä jäsenmaksutuloja kertyi vuonna 2016 yhteensä 133 332 € (v. 2015: 127 512 €) ja jäseniksi saimme vuoden 2016 aikana viisi uutta jäsentä. Yleishyödyllisten hankkeiden projektiavustukset olivat vuonna 2016 yhteensä noin 163 500 € (v. 2015: 244 000 €, v. 2014: 270 000 €).

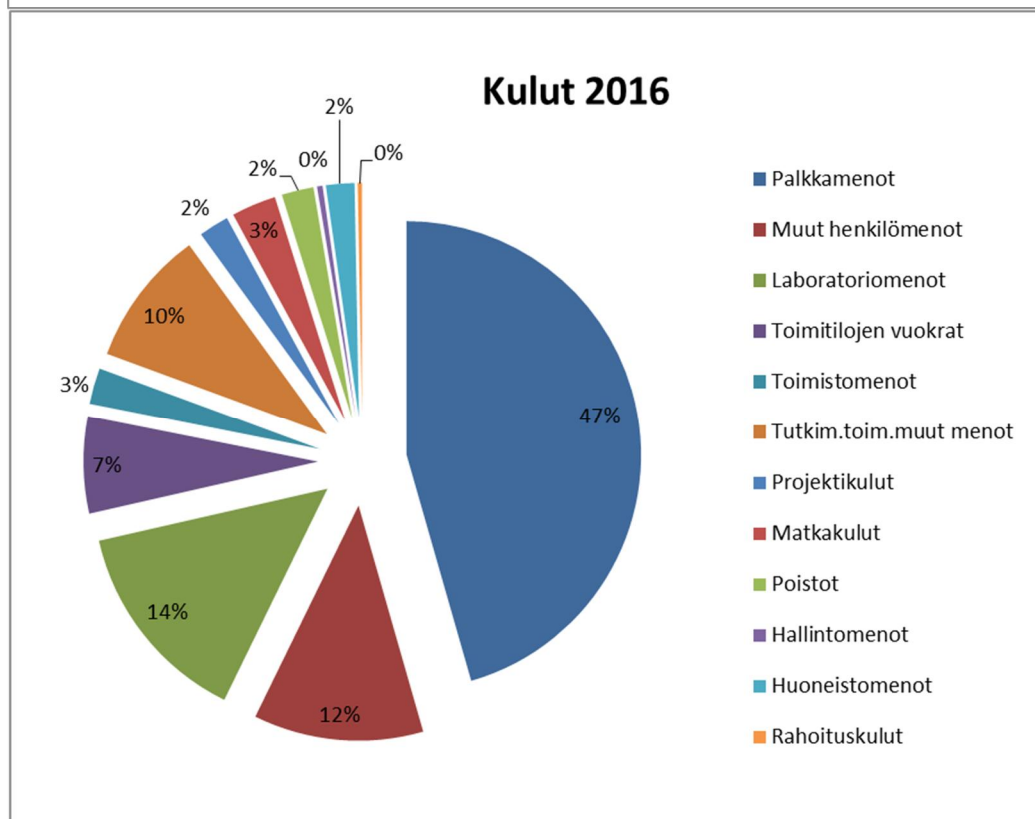
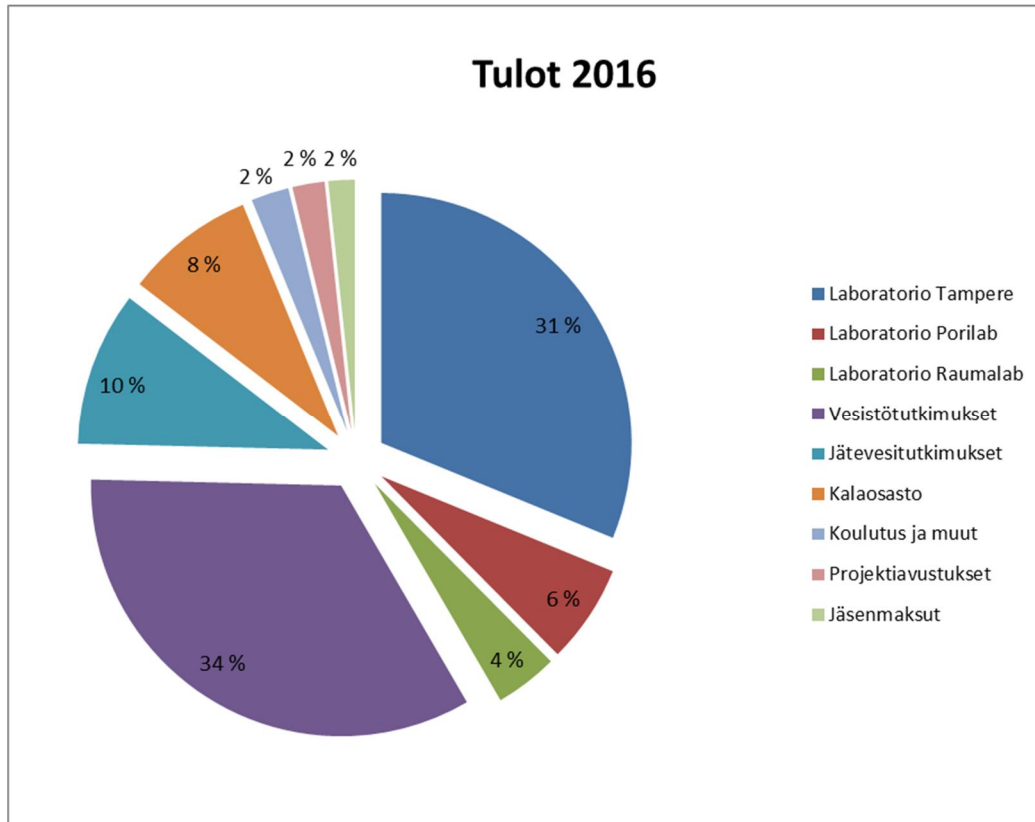
Vuonna 2016 kokonaiskulut vähenivät noin 3 % ja olivat ilman poistoja ja rahoituseriä 7 514 881 € (v. 2015: 7 691 000€, v.2014: 5 594 000 €). Varsinaisen toiminnan tulot olivat noin 1 143 000 € suuremmat kuin talousarviosta tehtäessä oli voitu ennakoida. Kirjanpidollisten poistojen jälkeen tilikauden tulos oli 134 434 € ylijäämäinen (v. 2015: 247 205 € alijäämäinen, v.2014: 33 131 € ylijäämäinen).

Jäsenmaksuvarat käytetään sääntöjen mukaiseen yleishyödylliseen yhdistystoimintaan. Yhdistystoimintaa suoritetaan lisäksi ulkopuolisella hanketuella (projektiavustukset). Yleishyödylliseen yhdistystoimintaan sisältyvät yleishyödylliset hankkeet, osallistuminen Suomen vesiensuojeluyhdistysten liitto ry:n toimintaan ja sen työryhmiin sekä osallistuminen liiton tiedotuslehden Aquariuksen tuotantoon. Ympäristöasioista myös tiedotetaan ja vaikutetaan useissa erilaisissa työryhmissä. Lisäksi jäsenistöä neuvotaan ja konsultoidaan ympäristöasioissa, suoritetaan pienimuotoisia selvityksiä, pidetään esitelmiä sekä järjestetään koulutusta ja osallistutaan asiantuntijoille suunnattuihin koulutuksiin. Yhdistystoimintaa on esitelty tarkemmin vuosikertomuksen kohdassa 3.

Seuraavissa kuvaajissa on esitetty yhdistyksen koko toiminnan tulot ja menot vuosina 1998 – 2016 sekä yhdistyksen toiminnan tulojen jakautuminen eri lähteisiin ja kokonaiskulujen jakautuminen eri menoeriin.

Kuvassa on esitetty yhdistyksen koko toiminnan tulot ja menot vuosina 1998 – 2016. Yhdistyksen tarjoamien palveluiden kehittyminen ja sitä kautta tulojen, mutta myös menojen kasvu on ollut vuodesta 2009 lähtien voimakasta. Kehitykseen ovat vaikuttaneet liikkeenluovutuksissa ja fuusioissa yhdistyksen laboratorioon liitetyt muut laboratoriot, mutta myös tutkimustilausten merkittävä lisääntyminen. Vuonna 2016 yhdistyksen palveluliiketoiminnan tulot (ilman projektiaavustuksia) kasvoivat noin 3 % ja vastaavasti kokonaiskulut vähenivät noin 3 %.

Kaavioissa on esitetty KVVY:n yhdistys- ja palvelutoiminnan tulojen ja kulujen jakautuminen vuonna 2016.